

Nr. 1/2019, 13. årgang

Tynset



Tema | Miljø



Informasjonsmagasin
fra Tynset kommune

Avdelingsleder Kjell Erik Bangen og driftsoperatørene John Kvernbeekeng og Ivar Nyaas ved Tynsets kommunale renseanlegg sørger for at vi innbyggere, turister og hyttefolk, som har innlagt vann, kan drikke vann fra springen, dusje og gjøre vårt fornødne uten å tenke over hva som skjer.

Trekløveret sørger for at alt vann fra husholdninger, industri, regnvann og overvann blir renset slik at ikke avløpsvann, slam og kloakk renner ut i Glomma, i andre vassdrag og i matjorda og forurenser. Jo lenger inn i landet et renseanlegg ligger, jo strengere er rensekravene, ifølge de tre.

Dessuten sørger de for at vi alle har rent vann i springen. Dette trekløveret jobber virkelig for miljøet. Hver morgen går de igjennom alle kommunens anlegg, både vannverkene, renseanleggene for vann og hovedrenseanlegget for avløpsvann og kloakk.

– Mandag besøkes anlegget på Kvikne. Tirsdag er det Savalen som får besøk. Er det nødvendig er vi der oftere, forklarer John, som har hovedansvaret for kommunens vannverk.

– Vannet på Savalen inneholder mye jern og mangan, noe som legger seg på ledningene. Derfor trenger anlegget spesielt tilsyn. Ledningsnettet på Savalen renses også hvert år, ifølge John. Ellers har tynsetvannet en hardhetsgrad fra 1,9 til 3,28 milligram kalsium per liter (mg Ca/l).

Alle tre kan drive det kommunale renseanlegget. Avløpene må holdes åpne og pumpene må være i gang. De tre gjennomfører service, tar daglige prøver av vannet i de forskjellige renseprosessene og av utløpsvannet.

Ivar har hovedansvaret for kommunens renseanlegg. Renseprosessene overvåkes 24 timer i døgnet. Dersom alarmen går og noe stanser opp, eller noe annet går galt, som at noe tetter seg, tar de nødvendige grep.

– Folk må slutte å bruke do som søppelbøtter, sier John og forteller at mobiltelefoner, svære vaskemopper, underbukser og andre klær er blant tingene folk spyrer ned i toalettet.

– Det kommer faktisk mye klær, sier Ivar hoderystende. Folks uvørne bruk av WC som avfallsbøtte har ført til at kommunen har måttet kjøpe inn nye og dyrere pumper. John har jobbet ved renseanlegget i 12 år, og kan ikke tenke seg annen jobb.

– Det er ikke en dag som er lik, og vi har stor frihet under ansvar, smiler han. Så er det en sikker jobb. Ivar har vært ansatt i 11 år.

– Her må en sirkulere og passe på at alt er i orden hele tiden. Det passer meg bra, sier han.

De liker alle å lære noe nytt. Lærekurven var bratt da dagens renseanlegg ble tatt i bruk i 2012. Fagområdet er i stadig utvikling, og PC-en er blitt et viktig verktøy og hjelpemiddel.

– Da dette anlegget åpnet var alt nytt. Vi måtte lære oss mye, men det er bare positivt, smiler Ivar. John nikker samtykkende.

Reservedelene til anlegget er dyre, og det er få leverandører og få reparatører. Da kan en ikke ha ti tommeltotter! Å være oppsatt med en god porsjon praktisk sans og pågangsmot er selvfølgelig en stor fordel. Det har disse karene.

– Dette er en så positiv og viktig arbeidsplass. Likevel sliter vi med rekrutteringen, sier Kjell Erik. Han er avdelingsleder teknisk drift, som omfatter kommunens veger og gater, maskinpark, vann og avløp.

– Alt rundt vann er greit, men når det kommer til renseprosessene er folk mer skeptiske, sier Ivar.

De er oppsatt med en lærlingeplass for en med litt elektronikk eller mekanikk i bagasjen.

– Det kommer stadig utstyr som gjør jobben lettere, men det kommer ikke utstyr som reparerer seg sjøl. Her blir heller ingen nedbemanna, smiler driftsoperatøren bredt.

Det er nok ikke mange som har tanker om hva som foregår i et renseanlegg. Kjell Erik, John og Ivar gjør en uvurderlig innsats for miljøet, en viktig samfunnsoppgave som få av oss tenker over og har et forhold til, men som vi alle nyter godt av hver dag, hele dagen.

Jobber for miljøet

De renser avløpsvannet vårt og sørger for rent vann i springen!



PORTRETTE

Tekst og foto : Marit Arnesen / MPress

Magasinet Tynset

Nr. 1/2019, 13. årgang

Ansvarlig utgiver
Tynset kommune
2500 Tynset

Ansvarlig redaktør
Morten B. Often (ass. rådmann)

Kontakt
Telefon: 62 48 50 00
Telefaks: 62 48 50 11
Epost: postmottak@tynset.kommune.no
Internett: www.tynset.kommune.no

Annonsering i informasjonsmagasinet
Ta kontakt for informasjon om annonsering og bistand med utforming:

INGRAFO, Bakkagata 51, 2540 Tolga
Telefon 62 11 71 99
Epost post@ingrafo.no

Grafisk utforming
INGRAFO © 2019
www.ingrafo.no

Foto 1. omslagsside
Illustrasjonsfoto
© Shutterstock

Opplag
3.600

Trykk
Flisa Trykkeri AS



Foto: Ingrid Eide / Ingrafo

Det går mot vår. I skrivende stund er det Rørosmartnan, kveldene er lysere, det er mildvær og fuglekvitte. Martnasfølger har dratt forbi, det ligger høytapper og hestelort i vegen, det er stemning i det øg. Det sier noe om kontinuitet, når martnan blir arrangert for 166. gang.

Jeg tenker framover, om jeg legger til 166 år så er vi i 2185. Det er rart å tenke på. Som å skrive stil på skolen for 35 år siden. Da skrev vi om år 2000, om flyvende fartøy som skulle frakte oss mellom hjem og jobb. Vi visste ikke da at det var droner vi snakket om, og at persontransporten lot vente på seg, enda i noen år. Siden har vi gått rakt mot 2020, og 2025, når vi skulle ha på plass våre nullutslippssamfunn og stabilisere klodens temperaturøkning på 1,5 grader. Eller var det 2,5? Stadig nye målsettinger, prosenter og ekvivalenter er presentert, til og med på TV. Vi mumler litt forsiktig at tiltakslista mangler, men så orker vi ikke mer, bytter kanal og håper på noe mer spennende. For dette angår jo ikke oss. Dette må noen andre ta seg av. Noen med makt og myndighet. Hvem er disse med makt og myndighet da? Du vet det nok, det er politikerne våre. De som vi har stemt på, som vi har sagt skal snakke om det som er viktig for oss, for våre barn og for framtida vår. Fram til Rørosmartnan 2185, minst.

Det er vanskelig å se for seg, samfunnet vårt er i endring, og vi har bare prognoser å holde oss til. Vi låner jorda, forvalter ressurser som best vi kan, og forsøker å trygge framtida for de som kommer etter oss. Noen ganger synes jeg at det går litt trått, at det prioriteres litt spesielt for å nå målene, men det kan jeg ikke gjøre noe med. Det er faktisk bare ÉN jeg med sikkerhet kan nå, og det er MEG. Og da blir oppgaven faktisk MYE enklere!

Jeg har fire fokusområder, som et enkelt Miljøfyrtårn: Transport, energi, innkjøp og avfall (= forbruk) og gjør så godt jeg kan ut fra det. Vil du også bidra litt mer? Sjekk Framtiden i våre hender på www.framtiden.no for gode tips til daglig bruk og forbruk.

Jeg var også så heldig å få være med på SUM-messa i år, som meddommer for FIAS' miljøpris, og det var en opptur. SÅ mange flinke ungdommer, med så stor grad av bevissthet omkring forbruk, gir grunn til optimisme! SÅ mye fint det er mulig å lage, med begrenset tilgang til ressurser! Da blir det også lite avfall i andre enden av produksjonslinjen! SÅ mange flinke ungdommer kommer ikke av seg selv, det finnes med andre ord SÅ mange flinke lærere der ute, som bidrar til gode grunnholdninger i skolen. Hvis disse holdningene får vokse og gro fremover, da ser jeg lyst på martnan i 2185!



Forprosjekt om biogass

Alvdal kommune har i samarbeid med FIAS og de øvrige ni eierkommunene fått støtte fra Miljødirektoratet til et forprosjekt som skal undersøke muligheten for et biogassanlegg i Fjellregionen.

Tekst og foto: FIAS

Prosjektet er godt i gang med Oddvar Austbø fra Tynset som prosjektleder og en referansegruppe, som har god kunnskap om landbruket i regionen og erfaringer fra tilsvarende prosjekter.

Når FIAS har Eiermøte 3. mai, er det en god anledning til å presentere resultatet av mulighetsstudiet for kommunene i Fjellregionen.

FIAS mener at produksjon av biogass er et "kinderegge" for miljøet gjennom

- resirkulering av næringsstoffer i matavfall, slam og husdyrgjødsel
- klimanøytralt biodrivstoff og reduserte utslipp av klimagasser fra landbruket
- biorest som kan gi økning i avlinger og mer effektiv gjødselspredning.

Med myndighetenes krav om 65 prosent materialgjenvinning av avfall og et mål om at 30 prosent av husdyrgjødsel skal via et bio-



INFORMASJON: Tore Fløan, daglig leder i Ecopro, fra informasjonsmøtet for landbruket 28. januar 2019

gassanlegg innen 2020, så må det iverksettes tiltak.

FIAS planlegger kildesortering av matavfall. Med et biogassanlegg vil man bevare næringsstoffene i matavfallet og produsere biogass, som kan erstatte fossilt drivstoff. Når man lager biogass av husdyrgjødsel reduseres utslipp av klimagasser fra landbruket, og det dannes en biorest, som har høyere gjødselkvalitet og mindre lukt enn vanlig husdyrgjødsel.

Tilgang på husdyrgjødsel inn i anlegget og spredning av bioresten etter at biogassen er tatt ut, er en forutsetning for at et biogassanlegg blir vellykket. Derfor er det viktig å få bonden med på laget og å få oversikt over hvilke konsekvenser økt transport vil få for økonomien til det enkelte gårdsbruk. Men med store bruk og lange avstander, vil det være en fordel at bioresten kan leveres tilbake til et satellittlager. Transport i tankbil og mulighet

for å ta i bruk slangespreder, vil effektivisere arbeidet med gjødselspredning.

Det er flere andre forhold som gjør det spennende å se for seg et biogassanlegg i Fjellregionen. Med økt bruk av biogass i tungtransporten, er det viktig med tilgang til pumpestasjoner. Med Rv 3 gjennom store deler av vår region, bør det være gode avsetningsmuligheter for biogassen. I tillegg får vi lokal utnyttelse av avfallet fra næringsmiddelindustrien i regionen.

Til sammen blir dette en spennende kombinasjon av næringsutvikling og miljøtiltak.

I referansegruppa finner vi Kjersti Ane Bredesen, landbrukssjef i Tolga kommune, Oddvar Austbø, prosjektleder, Ivar Midtdal, Hedmark bondelag, Ronny Olsson, Klosser Innovasjon, Ole Sylte Heggset, landbrukssjef Alvdal og Tynset kommune, og Tore Fløan, daglig leder i Ecopro, Verdal.



Barnas verdensdager 2019

Tynset kulturhus
lørdag 27. april kl. 12.00-16.00

Barnas verdensdager 2019 har tema "Drømmer". Drømmer er noe de fleste eller alle kan identifisere seg med og her er det rom til å inkludere mange forskjellige kulturer og personligheter. Vi ønsker et tett samarbeid med skoler og barnehagene for "å samle inn" så mange drømmer som mulig. Barna lager dekorasjoner og drømmefangere, som vi kan bruke til selve dagen. Vi tilbyr følgende verksteder:

- | | |
|--|----------------------------|
| • Cree indianere | • Sanserom for 0-3 åringer |
| • Meksikansk maskeverksted | • Matmarked |
| • Fortellerstund og reisen gjennom boka "Sverre skrot og ingenting" med forfatter Harald Stoltenberg | • Hennamaling |
| • Drømmefanger-verksted | • Barneyoga |
| | • Work shop |
| | • Street dance |

Tone Hulbækmo & Hans Fredrik Jacobsen står for regien av åpningsshowet og innslag på verdens scene gjennom dagen. Her blir det noen fine overraskelser.



Rent vann og rensset kloakk - en forutsetning for vår velferd

Vann er vårt viktigste næringsmiddel, og en god og sikker vannkvalitet er en forutsetning for liv og for å opprettholde vår høye levestandard.

Tekst og foto: Marit Arnesen / MPRESS

De fleste av oss starter dagen med å ta i bruk de kommunale vann- og avløpstjenestene. Vi går på do, hiver oss i dusjen, pusser tenner og heller i oss et glass vann fra springen.

At vi får rent vann i springen og at kloakken behandles slik at den ikke forurensrer miljøet rundt oss, tar vi kanskje som en selvfølge?

Ifølge Toril Hofshagen, direktør i Norsk Vann, betaler hver husstand i Norge ca. 9.000 kroner årlig for vann- og avløpstjenestene. Det tilsvarer 25 kroner i døgnet, noe som er mindre enn det en flaske vann koster på bensinstasjonen.

I Tynset kommune er det tre ansatte i Tekniske tjenester som overvåker systemene som sørger for at vi nettopp får rent vann i springen, og at forurenset vann blir rensset på en forsvarlig måte. Tekniske tjenester ivaretar kommunens forpliktelser og utøver myndighet knyttet til vannforsyning og avløpshåndtering. Virksomheten omfatter anlegg, drift og vedlikehold av hovedledninger for drikkevann og avløpsvann, vannbasseng, pumpestasjoner og renseanlegg.

Renseanlegget er tretrinns med mekanisk rensing, kjemisk rensing og biologisk rensing.

Renseprosessen

Tre pumper ved det tidligere renseanlegget sørger for å pumpe inn 650 m³ i døgnet til renseanlegget på Tynset.

Først skilles avfall og grove partikler fra kloakken gjennom en 3 mm stor åpning; avfall som eksempelvis bomullspinner og partikler med sand og stein, som har kommet seg gjennom pumpene. Dette sorteres rett i containere, sand og grus i en og avfall i en annen. Derfra blir containerne fraktet bort og avfallet håndtert på riktig måte.

Når dette er gjort føres vannet inn i fire store, lukkede betongbasseng med en dybde på 3 meter. I disse bassengene er det tilsatt store mengder biomedier, som setter i gang en biologisk rensing. Biolegemenes overflate huser mikroorganismer, som konsumerer forurensning som næring til egen vekst. De ser ut som pastahjul. Disse biolegemene tiltrekker seg blant annet fett og skaper spesielle bakte-

riekulturer som bryter ned skadelige stoffer.

Fra oksygentanker blåses luft inn i bassengene for at de riktige bakteriene skal få gode levevilkår. Bakteriene som dør blir til slam.

Biomediene og luften frigjør rensset slam og presser det opp til overflaten.

Deretter avvannes slammet. Polymerer tilsettes, noe som reagerer kjemisk med slammet. På den måten skilles vannet og tørrstoffet i slammet. Hensikten med avvanningsanlegget er å separere så mye som mulig av vannet fra tørrstoffet i slammet. Slammet er i avvanningsdelen ferdig hygienisert, utrånnet, og det som kalles stabilt. Det vil si at slam og vann separeres ved hjelp av polymerer før slam og polymer føres opp til en sentrifuge.

Der sentrifugeres slammet til tørrstoff, det vil si til dødt materiale i form av kuler som pellets. Dette slammet kan vanskelig gi grobunn for sykdomsfremkallende bakterier, virus og lignende. Det inneholder mye plantenæring i form av nitrogen og fosfor, og kan derfor nyttes som en gjødselressurs eller som et jordforbedringsmiddel. Dette

tørrestoffet blir kjørt til FIAS på Tolga hvor det bearbeides og selges. Når slammet er skilt i fra, føres vannet videre inn i to store tanker hvor det tilsettes kjemikalier for å få ut siste rest av avfallsstoffer. Herfra føres det rensede vannet ut i Glomma, og forurenset slam føres over i egen slamcontainer.

Prosessene krever mye energi. Varmen gjenvinnes og benyttes til å varme opp lokalene i renseanlegget.

Kloakkrenseanlegget

Tynset kommune tok i bruk dagens renseanlegg i 2012. Krüger Kaldnes i Sandefjord er en komplett entreprenør for avløpsmarkedet, som fikk totalentreprisen på anlegget.

Renseanlegget ligger ved Glomma, øst for Tynset sentrum i enden av Tomtegata på industriområdet. Nærmeste nabo er det ubemannede avfallsmottaket til FIAS for levering av kartong og papir, bølgepapp, glass- og metallemballasje.

Anlegget er i to etasjer og på totalt 1.000 kvadratmeter. Der er det romslig ekspedisjon, doble garderober, heis, stort verksted og ulike maskinrom og tekniske rom.

650 m³ kloakk behandles i døgnet, men det er mulig å utvide kapasiteten. Det gamle renseanlegget fra 1979 ved Domus kunne behandle 10.000 m³ i døgnet, noe det ikke var eller behov for.

Tynsets nye renseanlegg skulle tas i bruk i august 2012, men ble forsinket blant annet

fordi det ikke fungerte som det skulle. En annen grunn var forsinkelser med bygging av den nye pumpestasjonen ved det gamle renseanlegget. Selv om kostnadene på pumpestasjonen ble doblet, ble totalkostnadene på det nye renseanlegget som planlagt på 37,2 millioner kroner.

Vannverk

Tynset kommunes hovedvannverk forsyner 3.000 personer og alle næringsdrivende i Tynset sentrum med rent vann fra elva Auma. Selve anlegget kan forsyne dobbelt så mange personer.

Elva Auma har sitt utspring fra Stortjønna i Aumdalen, cirka 7 kilometer øst for inntaksdammen. Fra dammen føres vannet gjennom grus og sand ned til to infiltrasjonsbasseng med filtersand på Geitryggen, 665-660 meter over havet. Filtersanden skiftes årlig.

Herfra renner vannet gjennom et sand og gruslag ned til tre inntaksbrønner og en samlelum 620 meter over havet. Vannet bruker cirka 60 døgn på ferden.

Videre renner vannet gjennom en morene før det samles opp i et høydebasseng bestående av to kummer som tar totalt 1.000 m³. Høydebassenget ligger i Brekka, 568 meter over havet. Bassenget er bygget for å utgjevne forbruket. Herfra føres vannet ut til forbrukerne.



FØRSTE STEG: Her starter renseprosessen. Kloakken kommer inn på baksiden av denne installasjonen. Grove partikler som har kommet gjennom pumpene skilles fra avløpsvannet



SENTRIFUGE: Her sentrifuges slammet til tørrstoff. F.v. står avdelingsleder teknisk drift Kjell Erik Bangen og driftsoperatørene John Kvernbeekeng og Ivar Nyaas

FAKTA

- Tynset kommune har ca. 1.683 abonnenter, hvorav 213 er fritidsabonnenter og 173 næringsabonnenter
- Kommunen har fem vannverk og 106.400 meter med vannledninger
- Kommunen har sju renseanlegg, 52.900 meter med avløpsledninger og 30.700 meter med overvannsledninger

Historiske data

- 1959: Overtakelse av A/L Holmen Vannverk
- 1959: Hovedledning til kvernbeekbassenget og utvidelse i sentrum
- 1960: Kvernbeekbassenget, 24.000 m³ satt i drift
- 1966: Overføringsledning fra Auma til Kvernbeekbassenget
- 1977: Kommunal overtagelse av A/L Tynset Vannverk
- 1983: Grunnundersøkelser for infiltrasjon av Aumavann på Geitryggen
- 1989: Prøvedrift på infiltrasjon i basseng 1 på Geitryggen
- 1993: Nytt ledningsnett til Brekka høydebaseng
- 1994: Bygging av Brekka høydebasseng 1.000 m³, inntaksbrønner og infiltrasjonsbasseng 2 på Geitryggen
- 1995: Infiltrert Aumavann inn på ledningsnettet til forbrukerne. Utby vannverk tilkoblet



OVERVÅKING: Både renseanlegget og vannverkene i kommunen overvåkes 24 timer i døgnet. PC-er og elektroniske installasjoner har gjort jobben enklere enn tidligere. Her sjekker John Kvernbeekeng. På høyre monitor vises en oversikt over kommunens vannverk og renseanlegg for vannleveranser

Tynset i utvikling

Det er mulig at temaet jeg tar opp nå kan virke smalt og spesielt. Jeg vil likevel si at dette er noe av det viktigste vi kan arbeide med for å utvikle et godt lokalsamfunn hos oss.



Foto : Ingrid Eide / Ingrafo

Demografiske endringer i form av flere eldre, færre yrkesaktive og at innbyggerne i større grad sees som klienter og mottakere av offentlige velferdstjenester, gjør at dagens produksjon av velferdstjenester ikke er bærekraftig. Myndighetene mener at samarbeid med det sivile samfunnet er noe av løsningen. I Danmark har man lansert begrepet "Kommune 3.0" som en betegnelse på en strategi som skal fremme aktive innbyggere og legge til rette for et større samfunnsengasjement fra det sivile samfunnet. Tabellen under viser hvordan kommunens rolle og funksjon har endret seg over tid.

Tynset har kommune har hatt den samme politiske organiseringen siden 1995 med kommunestyret som øverste organ. I tillegg er det formannskap og 4 komiteer. Kommunestyret har nå vedtatt at den politiske styringsmodellen skal gjennomgås. Det gjennomføres en kartlegging av dagens modell

og det skal i løpet av våren gjøres et arbeid for å utrede om dagens modell skal videreføres eller endres. Tynset kommune har fått kr 200.000 i støtte fra Kommunes Sentralforbund (KS) til arbeidet og til å gjennomføre en studietur for formannskapet. Nye samfunnsutfordringer krever samskaping og innovasjon i partnerskap.

- Fornyelse og forbedring av velferdsstaten – høyere kvalitet med lavere ressursbruk
- Befolkningens forventning om stadig bedre tjenester
- Konkurransen om arbeidskraft
- Demografisk utfordring (mange flere eldre, forholdsvis færre yrkesaktive)
- Nye oppgaver til kommunene
- Økt vekt på folkehelsearbeidet i kommunene

Samskaping er en metode hvor politikere, ansatte og næringsliv sammen med innbygg-

gerne finner ut hvordan et behov eller en utfordring skal dekkes eller løses. Kreativ, systematisk og likeverdig samskaping mellom aktører med ulik kompetanse og ulike roller som kan utfylle hverandre, er sannsynligvis det sterkeste virkemiddelet som finnes for sosial innovasjon i norske kommuner. Samskaping er ulik andre samarbeidsformer. Med samskaping bringes viten, ressurser og ulik kompetanse sammen fra innbyggere, det offentlige, foreninger og bedrifter for å kunne utvikle felles løsninger sammen med de involverte innbyggere, i stedet for til dem.

Politiske lederskapsfunksjoner som fremmer innovasjon:

- De folkevalgte må stille en problem-diagnose
- Peke på hva som kan og bør gjøres hvis utfordringene skal løses og en bedre fremtid for lokalsamfunnet skal realiseres
- Mobilisere hele lokalsamfunnet til handling
- Bevare og utvikle åpenhet og tillit
- Ha (en viss) risikovillighet

Det er de utfordringer vi som lokalsamfunn står overfor som gjør at vi bør diskutere om dagens modell for politisk styring holder mål. Hvordan skal vi klare å involvere innbyggerne? Hvordan skal vi klare å utnytte sosiale medier? Hvordan kan vi utnytte ny teknologi og nye løsninger til beste for lokalsamfunnet på Tynset?

Riktig god påske!

Arild Einar Trøen
Rådmann

	Kommune 1.0 Fram til ca. 1970	Kommune 2.0 Ca. 1970 - 2007	Kommune 3.0 Fra 2007
Kommunen er ...	en myndighet	en organisasjon	et lokalsamfunn
Kommunen møter innbyggerne som ...	undersätter	kunder	ressursterke og aktive samfunnsborgere
Politikernes oppgave er ...	å avgjøre enkeltsaker	å styre organisasjonen	å lede lokalsamfunnet
Politikerne har kontakt med ...	få innbyggere gjennom avgjørelser av enkeltsaker	flere innbyggere gjennom dialog med brukerråd og borgerinvolvering	mange flere innbyggere gjennom møteplasser, aktiviteter og hendelser og ved at aktive borgere involverer kommunen
Suksesskriteriet for den gode kommunen er ...	rettssikkerhet	faglig kvalitet, kundetilfredshet og effektivitet	et attraktivt og innovativt lokalsamfunn hvor alles ressurser er i spill
Den gode medarbeider er faglig dyktig og er ...	opptatt av det korrekte og rettferdige	serviceinnstilt og imøtekommende, og kan leve seg inn i innbyggerens behov	opptatt av å finne ressurser hos alle, bringe mennesker sammen i fellesskap, fasilitere og støtte
Den gode leder er ...	god på regler	god til styring	god til ledelse

Aktivitetspark ved Tjønnsenteret



Tjønnsenteret er bygd med tanke på nærhet til sentrum. Det skal tilhøre et aktivt og pulserende liv, nærhet for pårørende, besøkende, et avbrekk fra stressende butikkrunder.

Tekst: Helse og omsorg. Foto: Marit Arnesen / MPRESS

Utfordringen nå med stadig flere med hjelpebehov, en kommuneøkonomi som tilsier at vi i framtiden ikke må øke den enkelte brukers avhengighet, men styrke innhold og mening i livet gjennom egenomsorg. Vi må forebygge fremfor å reparere. Derfor ønsker vi å kunne bidra til at flere kan øke sin fysiske aktivitet gjennom å skape et sosialt treffpunkt i form av en aktivitetspark ved Tjønnsenteret. Slik kan flere av innbyggerne komme nærmere Helsedirektoratets mål om at vi alle har minst 150 minutter fysisk aktivitet i uka, to dager i uka med styrketrening, vi kan redusere tiden vi sitter i ro, og øke ansvaret for egen helse.

Gjennom aktivitetsparken ønsker vi å skape en sosial og inkluderende arena der trening, lek og aktivitet står sentralt. Videre vil vi ha en universell utforming, slik at parken blir et tilbud for folk i alle aldre uansett alder og funksjonsnivå. Dette vil gi økt aktivitet på Tjønnsenteret og være i tråd med kommunens folkehelsestrategi. Det vil derfor være av stor betydning hva en aktivitetspark kan by på av fasiliteter, hvilke muligheter den har til å gi mange økt livskvalitet, egenomsorg, og å gi mulighet til å opprettholde funksjonsnivå. Ikke minst er det viktig at parken når målet med økt aktivitet for mange og blir noe "alle vil besøke".

Inviterer frivillige lag og foreninger

Siden pengepotten som skal fordeles stadig blir mindre, må kommunen i framtiden øke samarbeidet med offentlig og frivillige lag og

organisasjoner for å kunne klare å opprettholde gode helsetjenester.

Derfor inviterer vi frivillige lag og foreninger til å være med på å planlegge parken, reise på befaringsammen med oss for å få inspirasjon gjennom å se på lignende anlegg i eksempelvis Melhus, Røros eller Halså kommuner. Med en ekskursjon vil vi sammen kunne danne grunnlag for å bygge en park som kan fungere som aktivitetsarena, og Tjønnsenteret kan i enda større grad fremstå som "en bry seg om stasjon". Dette vil bli et uvanlig anlegg sammenliknet med andre folkehelseparker, spesielt med tanke på plasseringen i forhold til de ulike fasiliteter.

Sosial arena for alle

Pr. februar 2019 huser Tjønnsenteret, 40 plasser for langtidspasienter, hvorav 20 plasser er ved skjermet avdeling, 15 tilrettelagte boliger samt kontorer. Videre rommer det kommunalt hjelpemiddellager, ergoterapitjenesten med dagsentertilbud 5 dager pr. uke, deler av fysioterapitjenesten, med base for hjemmesykepleien, fotpleie, frisør, Kongsheim med 10 korttidsplasser for avlastning/rehabilitering i eget hus rett ved siden. Ny kommunal barnehage et steinkast ifra.

På kjøkkenet lages mat til alle, så vel sykehjem som hjemmeboende, og vi har egen kantina for ansatte og besøkende.

Ved å anlegge en aktivitetspark med fri tilgang for folk i alle aldre kan vi bidra til økt aktivitet for alle brukergruppene

nevnt ovenfor. I tillegg kan de som bruker aktivitetsparken også benytte kantina ved Tjønnsenteret.

For beboerne som ikke selv er i stand til å trene vil det være en aktivitet å følge med på de menneskene som faktisk trener, en fase i livet hvor det å se på og sanse er hovedaktivitet. Økt aktivitet med besøk av barnehager, pårørende, andre innbyggere og besøkende vil skape økt aktivitet ved senteret.

Søker midler og ønsker tips

Vi har fått økonomisk støtte fra fylkeskommunen til å gjennomføre et forprosjekt. Dersom vi velger å gå videre med prosjektet, vil vi kunne søke både på tippemidler i forhold til nærmiljø og midler fra Gjensidigestiftelsen, Sparebanken og/eller Kreftforeningen.

Målet med forprosjektet er å få ideer og erfaringer til hvordan vi kan skape en "annerledespark" med mye aktivitet og finne egnede apparater for både klima og brukere.

Nå ønsker kommunen tips og råd fra deg!! Hvordan ønsker du at det skal være å komme på Tjønnsenteret, enten som fremtidig beboer, besøk til beboere, som pårørende eller bruker av eksempelvis dagsenteret? Hva slags ønsker har du i forhold til aktivitetsmuligheter?

Alle forslag mottas med takk! Skriv forslaget ditt ned og legg det i kassen på Servicetorget, på Tjønnsenteret eller send en mail til sissel.bolstad@tynset.kommune.no.



TUNGE LØFT: Knut Roar Tangen (t.v.), Gunnar Bull Aakrann og Håkon Paule er klare til å mate komprimatorbilen med tynsetingers husholdningsavfall. Samtidig slår de av en prat, smiler og sprer morgenhygge til forbipasserende i farta

Avfall er en verdifull ressurs

Renovasjon i en eller annen form har alltid vært en del av menneskets tilværelse. I 1902 kom Sunnhetsloven. Den har gitt grunnlaget for moderne renovasjon.

Tekst og foto: Marit Arnesen / MPress

Velstandsveksten på 1960- og 1970-tallet førte til at det ble helt nødvendig å se på renovasjonen med nye øyne. Forbruksmønsteret og levestandarden i vår del av verden betinget at avfallet måtte behandles på en annen måte enn tidligere. En fikk aksept for at avfallet kunne utnyttes som en ressurs og ikke uten videre skulle graves ned i bakken.

Fjellregionen Interkommunale Avfalls-selskap AS (FIAS) ble stiftet i 1996 og eies av kommunene Holtålen og Røros i Trøndelag og

Os, Tolga, Tynset, Alvdal, Folldal, Rendalen, Stor-Elvdal og Engerdal i Hedmark. 31. mars 2002 ble selskapet omdannet til et kommunalt eid aksjeselskap. (Kilde: FIAS)

I all slags vær

Tynsetmagasinet ble med arbeidslaget på rute 1 en kald februar morgen. Da var to biler med mannskap ute og hentet søppel på Tynset.

– Vi starter på Telnes og kjører til flyplassen på østsiden av Glomma, og i Tynset sentrum. Ruta tar cirka 9 timer med lunsj, sier Gunnar Bull Aakrann som kjører komprimatorbilen denne morgenen.

Tynsetingenenes avfallssekker håndteres av Knut Roar Tangen og Håkon Paule. De er godt kledd. Sekkene er tunge, og rygg, armer og skuldre får hard medfart i dette yrket.

– Noen har allerede dunker med hjul til sekken med restavfall. Mest sannsynlig går det mot at alle skal ha slike dunker fra og med høsten 2020, opplyser Gunnar.

Avfallsbeholdere med hjul er enkle å

forflytte og tømme og er tilpasset tømme-systemet til komprimatorbilene. Da blir de tunge løftene borte. Det vil lette jobben til arbeidsteamet.

Gunnar ser arbeidskollegaenes bevegelser på en skjerm i førerhuset. Han ser de hopper ned fra fotbrettet på bilen, løper ut til hver sin side og henter sekker.

– Det er helt avgjørende for tryggheten å ha denne skjermen, sier han og følger kollegaenes bevegelser.

Mest utfordrende er det å hente avfall på denne ruta ved skolestart mellom 08.30 og 09.00.

– Nå om vinteren kan små unger ofte bli borte bak høye brøytekanter, påpeker Gunnar. Han kjører sakte og varsomt mellom bebyggelsen i sentrums gater.

Komprimatorbilene er såpass brede at de ikke kommer til i alle veiene i sentrum. Der får de hjelp av en mindre bil, som henter avfallet og tømmer det over i komprimatorbilen.

Komprimatorbilen tar rundt 10 tonn. Hvis

søppelsekkene er spekt, er de ikke like lette å komprimere, og bilen får ikke på 10 tonn. Da må de kjøre til Eid, tømme og returnere til ruta. Dette kan også være tilfelle sommerstid når det er ekstra mye søppel.

– Men har en bil ledig kapasitet kommer de og hjelper oss, smiler Gunnar.

Gunnar har 16 års fartstid i renovasjonsbransjen. Han har jobbet i FIAS siden 2009, men startet sin karriere da RGO fikk ansvaret for husholdningsavfallet i 2003. Fra 2006 hadde Reco ansvaret, før FIAS overtok for 10 år siden.

– Her er det ordna forhold med topp arbeidsmoral og vi har nesten ikke sjukmeldinger, smiler Gunnar.

Han stortrives i jobben og med kollegaene. På denne ruta er det stort sett Gunnar, Knut Roar og Håkon som jobber sammen. Morgenfugler er de alle tre. Gunnar og Knut Roar er oppe i halv seks-sekstiden, mens Håkon, som bor i Ålen, ofte er oppe før klokka halv fem for å komme tidsnok på jobb. Men hva gjør vel det når en trives så godt med hverandre og i jobben.

De går i turnus og er med på andre ruter. Når det kjøres rene containerruter med henting av papp, kartong og restavfall er sjåføren alene på bilen.

I sommerhalvåret og i høytider stepper skoleungdommer inn.

– Vi har flere som har vært med lenge. De er godt kjent og veldig flinke, roser Gunnar.

De tre innrømmer at kulde, vind og regn kan være en utfordring for dem som står bak på bilen. Når kvikksølvet ligger på minus 20 grader kjører de ikke, men både fjeset, hender og føtter kjenner godt kulda om gradestokken viser litt mindre enn 20 blå også.

Hus og hytter

Pr. dags dato har kommunen 2.358 husholdningsabonnenter og 1911 hytteabonnenter. Totalt har FIAS 16 ruter, som dekker innsamling i 8 kommuner fra Holtålen i nord, Engerdal i øst og Folldal i vest til Rendalen i sør.

I Tynset har FIAS 6 ruter:

- Rute 1 dekker Tynset sentrum
- Rute 5 tar med seg Telneset, sammen med annen innsamling på Tolga og Vingelen
- Rute 6 kjører Rv 3 helt til Kvikne, men også deler av bygda og Telneset på vei tilbake til Tolga
- Rute 7 samler inn avfall i Tyllidalen, på rute som også dekker deler av Rendalen
- Rute 9 samler inn avfall på Auma, sammen med innsamling på østsiden av Glomma i Alvdal kommune
- Rute 13 dekker Fåset og Savalen, sammen med innsamling langs Rv 3 i Alvdal kommune

Rutene avlyses hvis det er kaldere enn minus 20 på vesentlige deler av ruta. I tillegg har Røros og Stor-Elvdal kommune innsamlingen sjøl, med totalt 7 ruter.

Totalt samles det inn avfall fra 12.600 abonnenter i 10 kommuner, og det kjøres ca. 6.000 km for å betjene alle abonnentene. I tillegg er det 16.850 hytteabonnenter, som også trenger et tilbud om kildesortering og levering av restavfall.

I Norge er kommunene pålagt å samle inn og behandle husholdningsavfall. Ansvaret for å disponere næringsavfall på korrekt måte er pålagt den enkelte produsent. Kommunene er også pålagt å samle inn spesialavfall fra husholdningene og fra bedrifter begrenset oppad til 400 kg pr. år. Mange kommuner har satt bort innsamling av avfall til private selskaper, eller har etablert interkommunale avfallselskaper slik som FIAS.



KALDT OG LUFTIG: Da morgenlyset gjør seg gjeldene her i Olaf Røsts gate på Tynset har arbeidsteamet til FIAS allerede vært lenge på jobb i februarikulda.

Tømmer septiktanker

FIAS utfører septikrenovasjon i 5 kommuner i Fjellregionen; Alvdal, Folldal, Os, Tolga og Tynset kommune. Ordinær tømning inngår i en kommunal abonnementsordning, og planlagte tømminger dekkes av det kommunale gebyret. Ekstra tømminger faktureres som tilleggstjenester. FIAS tømmer også muldo/utedo.

Tjenesten leveres av Østerdal Miljø. Lukkede anlegg med tett tank tømmes og infiltrasjonsanlegg avvannes. Avvanning er en

metode for å skille tørrstoffet fra slammet. Det fraskilte vannet (rejektvannet) sendes tilbake til kummen. Dette fører til at prosessen med å omdanne slam til tørrstoff kommer i gang fortere enn ved å tømme kummen helt. Det er normalt at det er igjen vann i kummen etter avvanning, og ved normal drift av infiltrasjonsanlegget, er det ingen fare for oversvømmelse, står det på FIAS sine hjemmesider.

For å unngå problemer med tømning er det viktig at det ikke kastes gjenstander i do.

Slam fra septiktømming behandles på

FIAS sitt behandlingsanlegg på Tolga. Slam blandes med kvernet trevirke og hageavfall og komposteres til kompostjord.

Utleie av toalettvogn

FIAS tilbyr utleie av toalettvogner som egner seg ypperlig for friluftsansatte eller på byggeplasser. Toalettvognen er vinterisoleret, har elektrisk oppvarming og kan transporteres som en vanlig personbilhenger.

Ta kontakt med FIAS for mer informasjon eller bestilling.



EMBALLASJE: FIAS-ansatt Henning Alme (t.v.) tar imot Kjell Arne Bredesen fra Bilskadesenteret Tynset AS som skal kvitte seg med mye emballasje

Gjenvinninga – en bedrift av vår tid

Tynset gjenvinningsstasjon og brukthandel er et mekka for alle som brenner for miljøet, resirkulering, høy grad av gjenvinning og for gjenbruk. Er du miljøbevisst leverer du avfall til FIAS.

Tekst og foto: Marit Arnesen / MPress

Ikke kast batteriene i søpla, men ta de med til gjenvinningsstasjonen. På Tynset og de andre gjenvinningsstasjoner i FIAS-systemet, tar de i mot batterier; alt fra vanlige engangsbatterier, batterier i klokker og høreapparater til store nødstrømsbatterier og blybatterier, som startbatterier til biler og båter. Hittil i år er 936.320 blybatterier gjenvunnet.

En del byggavfall inneholder farlig stoffer som kan være skadelige når det rives, knuses eller kastes. Det er derfor viktig å sortere avfallet underveis i oppussingen, og levere det på gjenvinningsstasjonen så det blir sortert på riktig måte.

1,6 millioner tonn avfall fra nybygg, oppussing og riving blir levert årlig til Norges gjenvinningsstasjoner. Det tilsvarer landets totale mengde med husholdningsavfall, i følge FIAS.

Ikke abonnenter

– Næringslivet betaler ikke renovasjonsgebyr og må derfor betale for det meste de leverer. Bedriftene på Tynset er veldig flinke til å

levere skadeavfall og bygningsmasse. De får ikke levere avfall hvis de ikke er registrert på avfallsdeklarerer.no. Det gjelder også for bønder så lenge olje, oljefilter, sprøyter, maling og spillolje leveres i forbindelse med næring, forklarer operatør Henning Alme, som har ansvaret for gjenvinningsstasjonen på Tynset.

Da Tynsetmagasinet var innom, kom Kjell Arne Bredesen fra Bilskadesenteret Tynset AS med et stort lass med emballasje som skulle leveres.

– Bilskadesenteret er en av de flinke næringslivskundene våre. Kjell Arne kom med et like stort lass med pappemballasje i forrige uke, roser Henning.

Per Roar Øian kom innom med både pappemballasje og gamle dører.

– Det er så flott å reise hit og få levert alt her. Vi har pusset opp kjøkkenet. Da blir det en del avfall, ikke minst den gamle innredninga. Gutta her viser hvor jeg skal kaste avfallet. Og så er det så hyggelig å treffe dem og få rive litt kjeft på glememåten, ler Per Roar.

Han kan ikke forstå at folk kan kaste avfall

av all slags art ute i naturen.

– All søpla må jo fraktes dit også. Da skjønner jeg ikke at folk ikke like godt kan kjøre det hit hvor det behandles på en forsvarlig måte, sukker han hoderystende.

Hvis du ikke sorterer, men deponerer eller brenner avfallet, blir ofte de farlige stoffene frigjort, noe som igjen forurensner jord eller luft.

– Leverer du som privatkunde er det meste du kaster vederlagsfritt, understreker Henning.

Han ramser opp papir, plast i gjennomskiktig, merka sekk, porselen, keramikk, glassvatt, glass, metall, bølgepapp, kartong, alt farlig avfall, elektriske artikler, trevirke, hageavfall, metaller, rene masser og klær til gjenbruk som avfallsprodukter privatpersoner ikke må betale for å bli kvitt. Kostnadene ved gjenvinningen av disse artiklene dekkes gjennom renovasjonsavgiften.

– Vi tar ikke i mot dynamitt og ammunisjon. Atombomber er det også sjelden vi tar i mot, flirer Henning.

Fra spøk til alvor

– Ammunisjon, fyrverkeri og eksplosiver skal leveres lokal politimyndighet, legger han til.

Det har hendt at de har funnet skarp ammunisjon i kasser for småbatterier, småelektronikk og i metallcontainere. Dette er unntak, men et slikt unntak kan få fatale konsekvenser for kunder, de ansatte og de som tar i mot avfallet i neste ledd.

– Vi velger å tro at slikt skjer på grunn av uvitenhet. Kanskje har noen ryddet etter et dødsbo og tømt en skuff med diverse ting som også har inneholdt skarp ammunisjon. Se godt etter, og sjekk hva du leverer, oppfordrer Per Erik.

– Leverer du avfall i umerkede sekker, det vil si sekk uten FIAS-merking, må du betale kroner 20 for sekken. Prisen har gått ned. I 2016 måtte du betale 30 kroner for en slik sekk, sier Henning.

Leveres en sofa må det betales 25 kroner per sete. Grovavfall belastes med 200 kroner per kubikk, en pris som er halvert på to år. Skal det leveres mer enn tre kubikkmeter, må du avtale med de ansatte før du leverer.

– Leverer du ting vi ønsker å ha i brukbutikken får du levere det gratis, smiler Henning.

De FIAS-ansatte forteller at mange kommer for å titte, for å se om de kan gjøre et lite bruktkupp. I trappen opp til andre etasje er det utstilt både porselen og gamle ski som ikke er til salgs. Men i andre etasje kan alle forsyne seg av bøker, filmer og musikk gratis.

Unikt arbeidsmiljø

Mens Tynsetmagasinet er på besøk stikker flere tynsetinger innom. Noen ønsker flere papirsekker, andre søplesekker - og ja, her rives kjøft i forbifarten. Latteren og kjappe kommentarer, som får latterdøra til å åpne seg på vid gap fyller rommet.

– FIAS har et unikt arbeidsmiljø, med en god struktur der de ansatte har medbestemmelse. I FIAS er det utrolig mange hyggelige kollegaer og ingen småkonger, smiler Brynjulf Opdal, tidligere FIAS-ansatt i 17 år, nå pensjonert.

Han har tatt seg en tur innom gjenvinninga på Tynset for å møte tidligere kollegaer og kunder.

Henning og Per Erik nikker samtykkende. Henning har vært ansatt siden 2011 og Per Erik fra 2005. Det er ikke tilfeldig. De kan ikke tenke seg en bedre arbeidsplass.



TRIVELIG PRAT: Henning Alme, t.v., pensjonert kollega Brynjulf Opdal og Per Erik Eriksson har tid til å slå av en prat når vinteren er på sitt mørkeste og kaldeste.

Det kan heller ikke Rune Storli (Kvikne), Kjell Steinar Haugli (Vingelen), Roger Nordahl (Hodalen) eller Arne Holøien fra Os. De jobber også fast ved Tynset gjenvinningsstasjon en eller flere dager i måneden.

Det er kaldt og snøen faller lett, men det har ingen ting å si for gjenvinningslystne tynsetinger. Bil på bil entrer gjenvinningsplassen. Kartong, skibokser, avfall fra oppussing, maling, elektriske artikler, rundballplast og juletrær, er blant avfall som leveres mens Tynsetmagasinet er innom.

– Dette er ikke noe i mot trafikken vi har om våren. Da smeller det. Fra april til oktober er det bra trykk her. På vinterstid er vi to som jobber her. Om sommeren må vi være flere, sier Henning idet han er på veg ut for å hjelpe en kunde, som kommer med et billass med avfall.

Flere som ikke har skriver selv, har etterlyst tømmeplan for 2019.

– Nå leveres ikke tømmeplanen på papir lenger slik som tidligere. Den ligger elektronisk på FIAS' nettsider. Men for dem som ikke har datamaskin eller printer hjemme, kan de henvende seg til servicetorget i rådhuset på Tynset for å få tømmeplan for 2019 eller kontakte FIAS for å få tilsendt en, legger han til.

Åpningstidene på gjenvinningsstasjonen på Tynset er ordinært tirsdag og fredag fra klokken 11.00 til 19.00. Gjenvinningsstasjonen holder også åpent lørdagene 27/4, 18/5, 1/6, 22/6, 17/8 og 21/9 fra klokken 11.00 til 14.00.



KORTSPILLFESTIVALEN 2019: REVY!

I 1869 ble det berømte revyteatret Folies Bergère i Paris opprettet og den skandinaviske revytradisjonen skjøt fart. Det hadde blitt satt opp revylignende forestillinger før, men etableringen av Folies Bergère ses på som startskuddet for dagens sterke, norske revytradisjon.

Nå feirer norsk revy 150 år!

Dette jubileet ønsker vi å feire under Kortspillfestivalen lørdag 11. mai.

Det har blitt satt opp mange revyer i Nord-Østerdal, og vi ønsker å samle revyentusiaster til en kavalkade med lokale og kjente godbiter.

Etter forestillingen arrangerer vi skronepub. Kom og fortell dine beste eller verste skrøner; her er ordet fritt og takhøyden stor! Det blir naturligvis salg av snacks og drikke.

Velkommen!



Åpningstider i påsken

Tynset legekontor

Mandag 15. april og tirsdag 16. april kl. 08.00-15.00
Telefontid kl. 08.00-11.00 og kl. 13.00-14.00

Onsdag 17. april kl. 08.00-11.00
Telefontid kl. 08.00-11.00

Vi tar kun imot øyeblikkelig hjelp.

Øyeblikkelig hjelp utenom kontortid:
Ring Legevaktsentralen på 116117

Tynset bibliotek

Hovedbiblioteket

Mandag 15. april og tirsdag 16. april kl. 11.00-16.00
Onsdag 17. april og påskeaften lørdag 20. april holder vi stengt

Kvikne bygdebibliotek

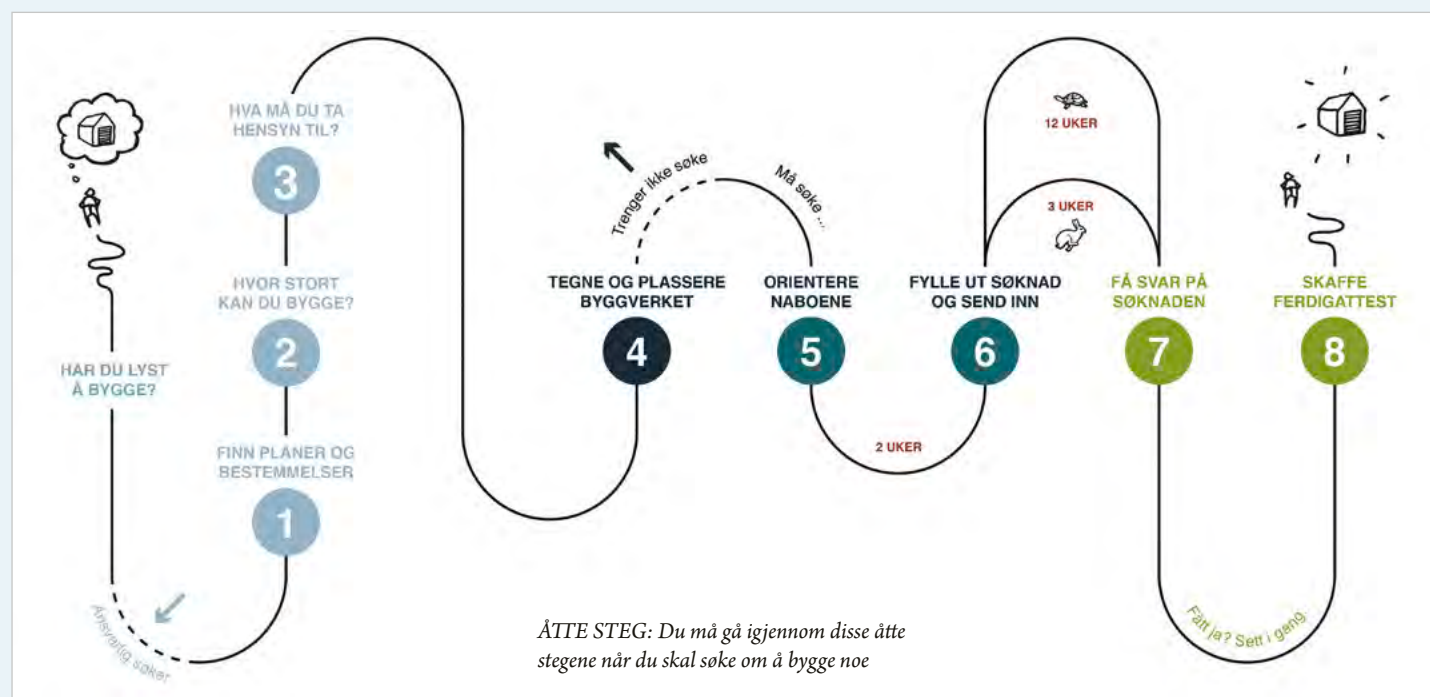
Stengt i påska

Servicetorget

Mandag 15. april og tirsdag 16. april kl. 09.00-15.30
Onsdag 17. april kl. 09.00-12.00

Åtte steg fra idé til ferdig søknad

Skal du bygge for første gang? Det er mye å sette seg inn i når man skal sende inn en byggesøknad, og det kan være krevende å forstå søknadsprosessen. Du får oversikt over hva du må finne ut før du kan sette i gang på nettsiden til Direktoratet for byggkvalitet: <https://dibk.no/verktøy-og-veivisere/atte-steg-fra-ide-til-ferdig-soknad/>



ÅTTE STEG: Du må gå igjennom disse åtte stegene når du skal søke om å bygge noe

Nye tilbud og rutiner ved legekantoret

Tekst og foto: Marit Arnesen / MPRESS

Helsenorge.no er det offisielle nettstedet som inneholder kvalitetssikret informasjon om nordmenns helse, sykdom og rettigheter.

– Helsenorge.no erstatter helserespons.no som Tynset Legekontor har benyttet tidligere. Vi går over til annen leverandør av vår SMS-tjeneste. For at du skal kunne motta SMS fra oss heretter, må du inn på helsenorge.no, sier Anne Bruaset, helsesekretær ved Tynset Legekontor.

Nå trenger du ikke lenger å huske når legekantoret har åpent, eller sitte i telefonkø for å få bestilt legetime. Med helsenorge.no får du tilgang til egen helseinformasjon og kan kommunisere elektronisk med fastlege og andre som tilbyr helsetjenester i Norge 24 timer i døgnet.

Helsetjenester

Under kategorien "Helsetjenester" kan du gå inn og skrive melding til fastlegen din.

– Fastlegen legger ut tilgjengelige timer som du selv kan bestille. Når du har bestilt time på nettstedet, får du kvittering på telefonen din om at timen er registrert. Ved behov for rask time må du ringe legekantoret som før, forklarer Ellen Marit Fiskvik, avdelingsleder.

– Du kan kommunisere med legen din over nettet slik som ved en vanlig legetime. Du kan få resept eller henvisning. En e-konsultasjon koster det samme som en vanlig konsultasjon på kantoret. Faktura blir tilsendt etter en e-konsultasjon. Det er 5 dager responstid på e-konsultasjon fra legen, opplyser fastlege Marte Kvittum Tangen.

Etter hvert skal du kunne se dine timer hos fastlegen, sykehus og kommunal helse- og omsorgstjeneste, men denne tjeneste er ikke tilgjengelig foreløpig.

Her finner du en samlet oversikt over dine resepter på legemidler og andre varer. All informasjon om medikamenter du får eller har fått innen helsevesenet i hele Norge vil etter hvert finnes her. Det samme gjelder informasjon om dine kontaktpersoner og behandlere i helsetjenesten og opplysninger om hvilke sykdommer du er vaksinert mot og når vaksinen ble satt.

Du kan søke om å få godtgjørelse for reiser til og fra behandling, som dekkes av det offentlige hvis du har rett til dette. Her finner



HELSENORGE.NO: Logg deg inn med elektronisk ID og opprett din egen bruker på helsenorge.no, oppfordrer avdelingsleder Ellen Marit Stubsjøen Fiskvik (t.v.) og helsesekretær Anne Bruaset ved Tynset legekantoret.

du også informasjon om eventuelt frikort og egenandeler.

Du kan finne og bytte fastlege, legge inn helseopplysninger i Kjernejournalen din som helsepersonell skal kjenne til ved undersøkelser og behandling av deg som kritisk informasjon og eventuelle kroniske sykdommer du har. Etter hvert vil du også kunne se eventuelle vedlegg som er utvekslet i meldinger til og fra helsetjenesten, eller journaldokumenter du har kopiert fra pasientjournalen din.

Du kan opprette et donorkort, og du kan finne kurs og andre verktøy for læring og mestring som du har lagt til selv, eller som en behandler har sendt til deg. Her kan du også søke etter behandlingssteder innen fysisk og psykisk helse, rehabilitering, habilitering og tilbud rundt avhengighet, deriblant tilbud til rusavhengige.

Innhold i journaler og helseregistre

Under kategorien "Innhold i journaler og helseregistre" vil du etter hvert få innsyn i pasientjournalen din og hvilke sykehusansatte som har arbeidet med den. Foreløpig er det bare Helse Nord og Helse Vest som har lagt inn denne informasjonen.

Her får du også tilgang til din egen kjernejournal. I kjernejournalen kan og må du registrere helseopplysninger som du ønsker helsepersonell skal kjenne til på siden "Sykdom og kritisk informasjon". Kjernejournalen din gir helsepersonell rask tilgang til utvalgte og viktige helseopplysninger om deg, uavhengig av hvor du får behandling. Det er spesielt nyttig hvis du blir akutt syk. Viktige kontaktpersoner kan registreres under Personopplysninger og Helsekontakter. Hvilken informasjon som skal ligge i kjernejournalen er noe hver og en kan fylle ut om seg selv. Hvordan du kan endre, rette eller slette opplysninger i din kjernejournal får du også opplysninger om her.

Under "Helseregistrene" vil du etter hvert få tilgang til informasjon om hvilke registre

som er etablert for å ivareta helsetjenester i Norge.

Hvis du deltar i et forskningsprosjekt innen helse, vil du også finne opplysninger om det her.

Velger du "Innhold fra A-Å" får du eksempelvis tilgang til informasjon rundt diagnoser, amming og avtalespesialister for å nevne noe.

Andre tjenester utenfor helsenorge.no

Under denne kategorien kan du søke om Europeisk helsetrygdekort og melde inn eventuelle bivirkninger du har fått i forbindelse med medisiner.

Bruk av helsenorge.no

For å kunne benytte deg av tjenestene på helsenorge.no, må du logge deg inn med elektronisk ID.

Etter at du har logget deg inn, må du gi samtykke til at helsenorge.no kan innhente opplysninger om deg fra folkeregisteret, kontakt- og reservasjonsregisteret til DFI, samt fastlegeregisteret.

Du må velge full tilgang for å få kommunikasjonen godkjent. Det er nødvendig for at det skal være mulig å:

- Innhente helseopplysninger om deg fra eksterne registre og andre kilder
- Sammenstille og behandle informasjon, og lage lister basert på den, som kan vise til deg i tjenestene
- Lagre opplysninger så lenge det er nødvendig for at du skal kunne bruke tjenestene
- Gi eksterne aktører mulighet til å ta kontakt med deg

Trenger du hjelp for å komme i gang?

Ta kontakt med Veiledning helsenorge.no på telefon 23 32 70 00. Telefontid er hverdager mellom klokken 08.00 og 15.30.

Næringsarealer i Tynset

Med Biltemas ønske om etablering på Tynset, har diskusjonen omkring næringsarealer igjen preget nyhetsbildet.



Foto : Ingrid Eide / Ingrafo

Jeg mener vi må legge til rette for at Biltema får etablere seg innenfor et område som de selv mener er attraktivt og innenfor et område som Tynset kommune ønsker videre utvikling av innen handel.

For å planlegge et sentrum for alle, et sentrum som ivaretar både næringsliv, beboere, besøkende og andre, er det ikke alltid at den enkleste, raskeste løsningen som skaper de beste resultatene på sikt.

Ønsker vi mer liv og røre i Tynset sentrum kan vi ikke spre muligheten for å drive detaljvarehandel utover i alle retninger og kun ha fokus på hvor man raskest kan etablere seg. Det kan medføre handelsdød i Tynset sentrum. Jeg mener derfor at det er viktig å utnytte betydelig mer av arealene i Tynset sentrum før det bør åpnes for handel utenfor sentrumsområdet.

Derimot er det viktig å ha arealer å tilby litt utenfor sentrumskjernen til den type næringsvirksomhet som ikke omhandler handel i så stor grad. Jeg tenker da på plasskrevende næringsvirksomhet som industri, bygg, anlegg, transport etc. Så er det naturligvis lov å ha ulike meninger om hvor disse områdene bør være, men jeg tenker at det er fornuftig med ulike alternative arealer tilrettelagt som klynger, slik at næringsaktørene selv har noe å velge i. Noen vil se det som en fordel med nærhet til rv. 3, mens andre er avhengige av å være noe mer sentrumsnært.

Som et ledd i dette starter vi nå realiseringen av næringsarealer i Tyldalslia, noe vi mener er sentrumsnært med sine 1,5 km fra Tynset stasjon. Det synes også å være populært for næringslivet, da vi allerede har flere interessenter, så her forsøker vi å få fortgang. Det jobbes også videre med Østerdalsporten Nord. I tillegg har vi arealer i Brydalslia, i området omkring Bangmoen og Byggmakker som er regulert og som kan realiseres.

Jeg er også opptatt av at kommunen aktivt bør være i dialog med bedriftseierne i sentrum, med en ambisjon om å se mulighetene for omrokking, som gir mulighet for økt fortetting i indre sentrumsjerne, langs Ringveien og nede på Nytrøa industriområde. Med Tynset sin vekst bør disse arealene prioriteres for de som i større grad driver handel og servicevirksomhet, slik at handelen samles mest mulig sentrumsnært og styrker den handelen som allerede eksisterer.

Men siden det også er svært viktig å ta godt vare på alle eksisterende bedrifter som ikke bedriver handel, må det legges til rette for industri, transportnæring og annen plasskrevende virksomhet noe lenger unna sentrumskjernen. Disse områdene må tilrettelegges med nødvendig infrastruktur av kommunen, slik at eksisterende bedrifter har mulighet for lagring av utstyr eller eventuelt flytte deler eller hele virksomheten til disse områdene hvis det er ønskelig med tanke på bedriftens fremtidige utvikling.

Enkelte partier i Tynset har fremmet et ønske om næringsarealer mellom Neby og Brua på vestsiden av Glomma. Dette ble diskutert gjentatte ganger i kommunestyret i forrige periode i forbindelse med kommuneplan. Kommunestyret konkluderte da med at den flotte innfartsportalen til Tynset ved bru skal være noe helt annet enn store lager- og næringsbygg. Et stort flertall i dagens kommunestyre er fortsatt av samme oppfatning. Derfor legges det ikke til rette for næringsarealer her. Dette området er mer ønsket for landbruk, natur og friluftsliv. Skal noe bygges i området, så er det kanskje boliger som er best egnet, med flott utsikt over Glomma.

Mange byer og tettsteder har bygd ned vassdragene sine med industri og næringsarealer gjennom mange år, noe som det

viser seg at de angrep på i etterkant. De tar i etterkant jobben med å rydde opp med mål om å ta elva tilbake til byen. Vi har svært lite igjen av tilgjengeligheten til Glomma i Tynset sentrum. Vi bør tenke nøye gjennom hva vi vil med de resterende områdene langs elva.

For meg, som ordfører, er det viktig å ivareta alle som driver næring i kommunen, både ute i distriktene og i sentrum. Visbook og Find My er gode eksempler på at det også skjer mye positivt ute i distriktene.

Men når vi snakker om næringsutvikling, og i nærheten av Tynset sentrum, har jeg troen på klynger av beslektet virksomhet. En stor klynge med handel og service i sentrum, og klynger av bygg, anlegg, transport og industri noe utenfor sentrumskjernen. Jeg har allerede hatt dialog med flere næringsaktører i kommunen som absolutt ser dette behovet og som er svært positive til å bidra til at vi får dette til i større grad.

Så avslutningsvis vil jeg si at jeg er svært positiv med tanke på fortsatt vekst i eksisterende bedrifter, samt å få nyetableringer som eksempelvis Biltema til Tynset. Med positive næringsaktører som er villig til å se mulighetene, god dialog og en kommune som legger til rette, er jeg optimist med tanke på at vi skal få til dette i fellesskap.

Og så tror jeg det er viktig at vi av og til minner hverandre på at det skjer utrolig mye bra i kommunen vår TYNSET.

*Hilsen
ordfører Merete Myhre Moen*

Offensivt landbruk

Tekst: Ole Sylte Heggset, konstituert enhetsleder for landbruk og miljø
Ill.foto: Ingrid Eide / Ingrafo

Da Tynset og Alvdal kommuner kjørte i gang prosjektet «Levende landbruk» skulle de engasjere 100 gårdsbruk med mjølk- og/eller kjøttproduksjon på storfe i de to kommunene. Sluttrapporten viser at 116 bruk har deltatt, noe styringsgruppa, næringa og prosjektleder er imponert over.

– Det har vært svært givende å komme utenfra og møtt det engasjementet dere har her i Nord-Østerdal. Vi har lært utrolig mye. Her er det framoverlente gårdbrukere som vil noe, og hos flere har vi møtt enten ektefelle eller den nye generasjonen. Det lover godt, sa prosjektleder Rune Aas, TINE rådgivning, da prosjektet ble avsluttet med fagkveld i kulturstua ved Alvdals barneskole.

Til sammen har han og prosjektledelsen i TINE engasjert ca. 120 gårdsbruk, og langt flere av de aktive i Tynset- og Alvdal-landbruket. Det har vært temamøter, veiledningspakker, fjøsskoler m.m. For landbrukskontoret har prosjektet vært synlig gjennom flere søknader om investeringsmidler til nybygg og vedlikehold/utvikling av bruk.

– Denne effekten vil vi nok fortsette å se også etter prosjektets slutt, fordi mange har fått avklart videre satsing på eiendommen. Søknader til nyinvesteringer i 2019 kan helt klart tilskrives prosjektet, fastslo Ylva



Sneltvedt ved enhet landbruk og miljø.

– I sum mener vi at prosjektet har bidratt til motivasjon og vært en bidragsyter til en ny giv for landbruksnæringa. Dette sammen med mange andre tiltak som er gjennomført. Det er et svært aktivt produsentmiljø i kommunene, og at administrasjonen og ledelsen i kommunene støtter opp om landbruket, og melk- og storfekjøttproduksjonen spesielt, er veldig bra. Dette engasjementet opplever vi i Tine Rådgivning som litt unikt, sa prosjektlederen.

– Det er skrevet en positiv historie gjennom Levende landbruk. Nå må vi bare fortsette å heie på landbruket, og det er utrolig moro å oppleve den store viljen til å satse. Det er opplagt at mange har ambisjoner og ønsker om å bidra til et fortsatt aktivt fjellandbruk i regionen, understreket ordfører Merete Myhre Moen.

Virksomhetsdirektør hos Fylkesmannen i Innlandet, Haavard Elstrand, framhevet kraften i fjellkommunene der 24 av 46 kommuner tilhører fjellandbruket. Nord-Østerdal er i førerretet med mange produksjonsdyr og stor grovfôrproduksjon, samt Storsteigen som kompetansesenter.

Ordførerbenken - en viktig arena

Tekst og foto: Marit Arnesen / MPress

Torsdag 21. februar hadde ordfører Merete Myhre Moen sin andre dag på ordførerbenken i kjøpesenteret Amfi.

– Jeg synes det er verdifullt å sitte her. Her kommer jeg i kontakt med en større del av befolkningen. Jeg tror at det er enklere å komme hit og snakke med meg enn å komme på kontoret. Det er viktig at innbyggerne har en litt uhøytidelig arena hvor de kan ytre seg, sa ordføreren.

Derfor sa hun ja til å innta ordførerbenken på kjøpesenteret da senterleder Cathrin Rugsveen spurte.

– Hva skal det bli på tomten etter at brannvesenet satte fyr på Tronstua barnehage, spurte Tor Petter Lunåsno.

– Vi har ingen spesielle etableringsplaner der nå. Politikerne er ikke enige. Spør ønsket å anlegge et parkområde fordi vi faktisk ikke har mange grøntarealer i sentrum. Enn så lenge må vi gjøre noe så det ser pent ut der. Vi er absolutt åpne for gode innspill, smilte hun.

Noen har foreslått eldreboliger på tomten. Personlig tror ordføreren at området ligger ugunstig til i forhold til å kunne huse tilbud i forhold til Tjønnsenteret. Lunåsno mente at området har potensiale for flere gode bruksområder. En annen tynseting hadde flere spørsmål rundt tilbudene i helse- og omsorgssektoren.

– Det er så viktig at vi får informert om kommunens tilbud. Det gjelder særlig innen helse og omsorg. Det er godt å kunne svare når noen er bekymret for et tilbud vi har ansvaret for, sa ordføreren.



GOD ARENA: I sentergangen i Amfi, mellom Dressmann og Zavanna, kan du møte tynsetordfører Merete Myhre Moen på ordførerbenken en gang i måneden. Her er Therese Dalen, til høyre, og Katarzyna Saluter, stående, innom for en prat.

Therese Dalen ser fram til at terapibassenget på Litun åpner igjen. Bassenget er stengt i forbindelse med renovasjon. Hun ønsker en egen opptreningsgruppe for slagpasienter på Tynset. Det syntes ordførere var en god idé og lovte å ta med ønsket videre.

Therese roste sin personlige assistent, Katarzyna Saluter som også er med denne dagen, samt logopedtilbudet, fysioterapeutbehandlingen og ergoterapeuttilbudet hun får i regi av kommunen.

De to kjenner hverandre fra før. Som dyrlege var Terese flere ganger på gården til ordføreren. Prat om høner, katter og hunder gikk livlig, og ordføreren bød på både kaffe og de herligste kaker som ble servert av "La Famiglia". Første gang hun inntok ordførerbenken var i januar. Andre eller tredje torsdag i måneden skal være ordførerdag, avhengig av Myhre Moens program. Fast tidspunkt er 12.00 til 14.00.



ARBEIDSGRUPPE: Bak f.v.: Elin Løvhaug, avdelingsleder boliger Tjønnsenteret, og Bård Sundmoen Aas, tjenesteområdeleder Hjemmetjenesten. Foran f.v.: Øystein Kyrre Johansen, helse- og omsorgssjef, Inga-Lill Rønning, tjenesteområdeleder Institusjonstjenesten, Marita Leet, tillitsvalgt i Sykepleierforbundet, og Kasper Slettan, tillitsvalgt i Fagforbundet

Utredning av tjenestestruktur for Helse og omsorg

Kommunene har over tid blitt pålagt flere oppgaver uten at dette har blitt kompensert fullt ut i form av statlige overføringer. I tillegg er det en nedgang i integreringstilskudd og lavere inntekter fra eiendomsskatt. Prognosene fremover indikerer en reduksjon av kommunens inntekter.

Tekst: Øystein Kyrre Johansen, helse- og omsorgssjef
Foto: Privat

For at Tynset kommune skal kunne levere gode tjenester til sine innbyggere i årene framover, er det behov for en tilpasning og utvikling av tjenestene. Dette innebærer blant annet et driftsnivå som ligger om lag 21 millioner kroner lavere enn i 2019.

Vi vil heller ikke vil ha tilgang til tilstrekkelig antall ansatte med riktig kompetanse til å drifte slik vi gjør i dag. Samtidig vil utviklingen av befolkningssammensetningen gjøre at det blir behov for flere tjenester i fremtiden.

Helse- og omsorgssektoren sin andel av den økonomiske utfordringen er ca. 8 millioner kroner. Sektoren har derfor fått i oppdrag av kommunestyret og utrede en fremtidig bærekraftig struktur. Denne jobben startet i januar og vil foregå frem til oktober 2019.

Involvere og informere

En viktig del av denne prosessen er å informere og involvere underveis. Vi ønsker en åpen prosess og vi gjennomfører ulike tiltak for å sikre dette. Prosjektplanen, referater, delrapport, høringsutkast, hørings svar osv. blir fortløpende lagt ut på kommunens hjemmesider. Dette er da tilgjengelig for alle ansatte, politikere, innbyggere, lag og foreninger.

Vi ønsker å engasjere alle deler av befolkningen slik at vi kan få innspill fra et bredt lag av kommunens innbyggere. Så vi henstiller alle om å komme med spørsmål og innspill fortløpende og i forbindelse med høringsrunden i juni. Vi ønsker at alle innspill og hørings svar skal være like åpne som prosessen forøvrig. Disse vil derfor fortløpende legges ut på hjemmesiden sammen med de andre dokumentene.

Arbeidsgruppe

Arbeidsgruppa som er nedsatt består av helse- og omsorgssjefen, tjenesteområdeledere for institusjon og hjemmetjenesten, en avdelingsleder, tillitsvalgte og verneombud. Andre vil involveres utover i prosessen etter behov og ønske.

Vi forsøker å jobbe så strukturert som mulig og har bygd opp prosessen i faser. Vi har et åpent sinn, og vi er sikker på at vi kan klare å komme med anbefalinger som vil vise en bærekraftig måte å drive helse- og omsorgstjenestene på i fremtiden.

Utkast til rapport vil bli lagt ut på høring noen uker før sommerferien med høringsfrist før sommeren. Endelig rapport med anbefalinger legges frem for kommunestyret i oktober 2019.

Kreativt på SUM-messa

Ikke overraskende sydet det av ungdommelig engasjement, skaperkraft, miljøbevisshet og kreativ idérikdom under årets Skapende Ungdomsmesse (SUM) i Tynsethallen onsdag 13. februar.

Gjennom skoleåret har 430 elever i niende trinn i ungdomsskolene og andre trinn i videregående skoler i Fjellregionen hatt entreprenskap på timeplanen. De har lært å etablere, lage bedrifts- og markedsplaner, budsjettere, drive en bedrift, realisere produktidéen basert på en prosess med idé- og produktutvikling, markedsføre og selge produktet samt å avvikle bedriften. Lærere har vært veiledere sammen med mentorer fra lokalt næringsliv.

Denne februar dagen fikk de vist fram sitt ferdige produkt, en slags eksamen for produktene og bedriftene, presentert som på en ordinær næringslivsmesse. 41 elevbedrifter (EB) fra ungdomsskoletrinn, 8 ungdomsbedrifter (UB) fra de videregående skolene og 23 bedrifter fra næringsliv og offentlig sektor viste seg fram i Tynsethallen. Ungdommene hadde selv ansvar for rigging, musikk, lyd og lys samt kafédrift.

Nea Radio hadde flyttet studioet sitt inn i Tynsethallen for anledningen. De hadde to timers direktesending sammen med Østerdalsradioen fra messa. Røros TV streamet direkte fra messa.

Hallen formelig sydet av entusiastiske gründerspirer med produktidéer som kan bidra til næringslivet i regionen. Eksempelvis kan nevnes Fjellglimt UB fra Nord-Østerdal videregående skole sin kalender med bilder fra Fjellregionen og Animal Rescue UB fra Storsteigen videregående skole sitt produkt "Fireline". Dette er et evakueringsgjerdet som gjør det enklere for bonden å evakuere og å flytte husdyr. En genial og enkel idé som de høstet flere priser for under messa. Ifølge Arbeidets Rett 27. februar skal "Fireline" produseres i større skala og selges ved Innkjøpslaget i Alvdal.

Under fylkesmessa på Hamar 7. mars fikk Animal Rescue prisen for "Beste innovasjon" i Hedmark og Oppland. I tillegg fikk bedriften første-prisene for "Beste ungdomsbedrift" i Hedmark og "Beste yrkesfaglige bedrift". De stakk også av med tredjeprisen for "Beste IA-bedrift". Fjellglimt UB vant prisene for "Beste forretningsplan" og "Beste regnskap". Volum UB fikk førsteprisen for "Beste salgs- og servicebedrift", mens Gourmetmat UB fikk andreplassen for "Beste utstilling".

Animal Rescue UB og Fjellglimt UB er videre til NM i Ungdomsbedrifter, som avholdes på Lillestrøm i april.

Entreprenørskap i skolen handler om et utbredt samarbeid mellom skole og næringsliv. Det er det SUM gjenspeiler. Messa gikk av stabelen for 16. gang. Kombinasjonen av ungt entreprenørskap, offentlig tilbud og utdanning samt etablert næringsliv, gjør messa unik i sitt slag i Norge, og den er en viktig arena for rekruttering av ungdommene som framtidig arbeidskraft. Regionen viser hva den har å tilby og hvilken type arbeidskraft næringsliv og offentlig sektor ser som framtidig behov i regionen. SUM har blitt arrangert hvert år siden 2004.

EB kan gå videre til regionmesse. UB kan melde seg på fylkesmessa, og derfra blir enkelte tatt ut til NM i Ungdomsbedrifter.



KREATIV IDÉRIKDOM PÅ TYNSET: Skapende Ungdomsmesse (SUM) arrangeres av Regionrådet for Fjellregionen annenhvert år i henholdsvis Tynsethallen og Verket Røros i samarbeid med Ungt Entreprenørskap Hedmark.

Foto: Marit Arnesen / MPress



TIL NM: Fjellglimt UB vant en rekke priser under SUM 2019, og er en av to ungdomsbedrifter fra Fjellregionen som under fylkesmessa ble tatt ut til NM i Ungdomsbedrifter. Bak f.v. Julie Slettan, Mari Aasheim Eggen og Ane Aasheim. Foran f.v. Marit Dolhaug Reinertsen og Marianne Kjernmoen. Foto: SUM



FRIVILLIGE: Ola Utgaard (t.v.) var løypevakt og skutersjåfør under Junior-NM på Savalen helgen 8.-10. mars. Roar Vang var assisterende løypesjef.

Dugnadsånden – en uvurderlig verdi for kommunen

Tekst: Bernt Robert Hansen, næringskonsulent
Foto: Stein Kaasin

Hvert år arrangeres det flere store kultur- og idrettsarrangementer i Tynset kommune. Noen er gjengangere fra år til år. Eksempler på dette er sykkelrittet TransØsterdalen, sjekkpunktet på Orkelbogen under Femundløpet og Høgget to-dagers i Brydalen.

Noen år dukker det opp andre store arrangementer. I 2019 gjelder dette blant annet Junior-NM i langrenn på Savalen i mars og Hovedløpet i august. Hovedløpet er et slags NM i orientering for 14-16-åringer. Det kan nevnes mange flere arrangementer, men her nevnes bare noen få eksempler.

Men det må legges til at i tillegg til enkeltstående eller årlige arrangementer, så er det mange som bidrar kontinuerlig med dugnad innen eksempelvis TIF, Tynset turlag, korps, kor, teater, leksehjelp og Nebybruas venner. Så også i Tynset jeger- og fiskeforening og Tynset skytterlag. I Tynset jeger- og fiskerforening for eksempel, stipuleres dugnadstimer i et vanlig driftsår til 2.100 timer; timer som fordeler seg på drift av hagle- og riflebaner med vedlikehold, trening og stevner. I tillegg kommer jegerprøve, sporprøver, ulike kurs og opplæring. I Tynset skytterlag stipuleres dugnadstimer til 900 i et vanlig driftsår. Dette fordeler seg på drift av skytebaner med vedlikehold, trening og stevner, i tillegg til kurs og opplæring.

På alle plan i samfunnet foregår det frivillig arbeid uten at vi nødvendigvis tenker over det i det daglige. Det står i Tynset kommunes plan for frivillighet at frivillig arbeid noen ganger skal løftes opp og omtales. 2019 er en god

anledning til å gjøre dette.

Felles for alle idretts- og kulturaktiviteter er at de krever en stor frivillig innsats. Og vi vet av erfaring at når noen tar på seg ansvaret for et arrangement i Tynset kommune så blir alltid tilbakemeldingene gode fra deltakerne. Det finnes mange dyktige frivillige som vet hva som skal til for å skape gode arrangementer.

I forberedelsene til Junior-NM ble ungdommene invitert inn for å dokumentere forberedelsene med film. De trekkes med for å sikre at kunnskapen om hva som skal til for å gjennomføre gode arrangementer skal overføres til nye frivillige.

Tynset kommune gir noen ganger økonomisk støtte til arrangementer. Dette er kommunens sjanse til å vise at det settes stor pris på den store dugnadsinnsatsen som legges ned. For eksempel deltok det over 1.000 ungdommer i Junior-NM på Savalen i mars. Det kom 3-4 ganger så mange tilreisende i forbindelse med arrangementet. De kom fra hele landet, og noen av dem opplevde vår region for første gang. Dette bidrar til beste sort omdømmebygging og er positivt for både handel, reiseliv og andre næringer.

Det er anslått at Junior-NM krevde 7-8.000 dugnadstimer. Nesten like mange timer krevdes for å gjennomføre Hovedløpet, og TransØsterdalen krever om lag 2.200 timer (hvert år). Verdien av alt det frivillige arbeidet er enormt stor, og Tynset kommune setter stor pris på at så mange er villige til å bidra for fellesskapet. Stor takk til alle frivillige!

Hva skjer i Tynset Vår 2019

NÅR	HVOR	HVA
MARS		
29/3 kl. 18.00	Tynset kulturhus	Riksteatret: "Bukkene bruse lager buksebrann"
30/3 kl. 20.00	Tynset kulturhus	Jazzklubben: "Ånnäsuolo"
APRIL		
8/4 kl. 18.00	Tynset kulturhus	Trylleshows med Erik Mogeno
27/4 kl. 12.00	Tynset kulturhus	Barnas Verdensdager
MAI		
4/5	Tynset kulturhus	Alvdal Tynset Janitsjar: Jubileumskonsert
4/5 kl. 14.00	Galleri Elgen	Utstillingsåpning: Gjestekunstner Patrik Berg "Tegning og grafikk"
11/5 kl. 19.30	Rambu	Kortspillfestivalen 2019: Revy!
12/5 kl. 19.30	Tynset kulturhus	Teater Innlandet: "Gestr"
24-26/5	Tynset sentrum	Spekematfestivalen 2019
25/5	Galleri Elgen	Utstillingsåpning: Atelierfellesskapet KunstSkansen (Blaker)
JUNI		
3-4/6	Tynset kulturhus	Teatralis



Tynset bibliotek inviterer deg med på Norges kuleste Sommerles-kampanje!

Lag en profil på sommerles.no og les så mye du orker i løpet av sommerferien. Les bøker, få kule premier, prøv det nye spillet og les sommerlesfortellingen til Mari Moen Holsve.

SJEKK UT SOMMERLES.NO FOR MER INFO ELLER SPØR PÅ BIBLIOTEKET

SOMMERLES STARTER 1. JUNI

Returadresse: Tynset kommune, Servicetorget, Torvgata 1, 2500 Tynset



Våren 2019

Tynset kino feirer 100-årsjubileum i 2019

Vi feirer jubileet med flere arrangementer gjennom hele året. I tillegg blir det en stor markering av jubileet i høstferien, 10. - 13. oktober 2019. Mer informasjon kommer. Følg oss gjerne på [www.Facebook.com/Tynsetkino](https://www.facebook.com/Tynsetkino).

Her er et utvalg av vårens filmer:



Van Gogh
– At Eternity's Gate
Drama



Shazam
Action / Fantasy / Sci-Fi



Pet Sematary
Skrekkfilm



Asterix: Trylledrikkens hemmelighet
Barnefilm



Drømmeparken
Barnefilm



Hellboy
Action / Sci-Fi / Superheltefilm